

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในจังหวัด
พะเยาและเชียงราย:อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพต่อการ
สร้างงานในชนบท

ชื่อผู้เขียน

นางสาวพิมพ์ใจ รุติตะปุระ

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผศ.กัญญา กุณทีกาญจน์
ดร.ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์
รศ.ดร.อารี วิบูลย์พงษ์

ประธานกรรมการ
กรรมการ
กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระบบการผลิตของอุตสาหกรรมเจียรระไนพลอย และ (2) ศักยภาพของอุตสาหกรรมนี้ต่อการสร้างงานในชนบท (3) เปรียบเทียบรายได้เดิมและรายได้จากการเจียรระไนพลอยของผู้ประกอบการและลูกจ้าง การศึกษานี้ครอบคลุมประชากรทั้งหมดของผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมืองจังหวัดพะเยาและเขตอำเภอเชียงแสนจังหวัดเชียงราย รวม 124 ราย โดยมีระยะเวลาที่ทำการศึกษาดังแต่ปี 2540 จนถึงสิ้นปี 2542

ผลการศึกษาพบว่า อาชีพการเจียรระไนพลอยในอำเภอเมืองพะเยาได้รับการสนับสนุนและการฝึกอบรมอาชีพจากภาครัฐบาล ผ่านกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมในระยะแรก โดยดำเนินการในลักษณะหน่วยการผลิตในครอบครัวและค่อย ๆ ขยายกลุ่ม จากญาติพี่น้องที่ใกล้ชิด ไปสู่ผู้ที่สนใจในชุมชน โดยรับพลอยเนื้ออ่อนจากผู้ประกอบการรายใหญ่ในกรุงเทพในรูปแบบพลอยบล็อกมาเจียรระไน และขนส่งกลับคืนไปทั้งหมดเมื่อเจียรระไนเสร็จ ส่วนการเจียรระไนพลอยในอำเภอเชียงแสนจังหวัดเชียงรายนั้น นอกจากจะรับพลอยบล็อกจากกรุงเทพแล้ว ยังรับเจียรระไนพลอยที่เป็นวัตถุดิบจากธรรมชาติ จากผู้ว่าจ้างรายอื่น ลักษณะหน่วยผลิตของอำเภอเชียงแสนคล้ายกับโรงงานขนาดเล็กในหมู่บ้านที่มีการจัดการเรื่องของการเจียรระไนอย่างมีระเบียบมากกว่าในจังหวัดพะเยา นอกจากนี้ ยังมี การฝึกอบรมอาชีพเจียรระไนแบบตัวต่อตัวของผู้ประกอบการรายย่อยในท้องถิ่นด้วยตัวเอง ให้กับผู้ ที่สนใจเข้ารับการฝึก

ความเป็นไปได้ของอุตสาหกรรมที่มีต่อการจ้างงานในชนบทมีค่อนข้างสูง เนื่องจากความต้องการของตลาดในประเทศและต่างประเทศที่ยังขยายได้อีกมาก ผู้ประกอบการมีความสนใจที่จะลงทุน และมีความเป็นไปได้ที่จะฝึกหัดแรงงานให้เป็นช่างเจียรไนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ค่าเจียรไนพลอยเพิ่มกำไรให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อยในท้องถิ่นและยังเพิ่มรายได้ให้แก่ลูกจ้างได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ เมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพเดิมพบว่า ร้อยละ 82 ของลูกจ้าง มีรายได้จากอาชีพเดิมไม่เกิน 2,000 บาทต่อเดือน หลังจากประกอบอาชีพเจียรไนพลอยแล้ว ร้อยละ 18.6 ของลูกจ้าง มีรายได้น้อยกว่า 2,000 บาทต่อเดือน เมื่อเพิ่มปริมาณการผลิตและมีรายได้เพิ่มมากขึ้น จึงทำให้เกิดแรงจูงใจและเกิดศักยภาพในการเข้ามาประกอบอาชีพเจียรไนพลอยในชนบท โดยเฉพาะที่อำเภอเมืองจังหวัดพะเยาและที่อำเภอเชียงแสนจังหวัดเชียงราย อย่างไรก็ตาม งานเจียรไนพลอยส่วนใหญ่จำกัดอยู่เฉพาะผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ดังนั้นการขยายอุตสาหกรรมนี้ จำเป็นต้องมีมาตรการอื่นรองรับผู้เกษียณจากอาชีพนี้ด้วย

Independent Study Title	Gemstone and Jewelry Industry in Phayao and Chiang Rai Province: A Potential Industry for Rural Employment	
Author	Miss. Pimjai Thaitapura	
M. Econ.	Economics	
Examining Committee:	Assistant Prof. Kanya Kunthikan	Chairman
	Lecturer Dr. Songsak Sriboonchita	Member
	Associate Prof. Dr. Aree Wiboonpongse	Member

ABSTRACT

The objectives of this study were (1) to study the production system of gemstone cutting industry, (2) to investigate the potential of the industry in creating jobs in the rural area, and (3) to compare the income from the competing or previous occupations with that of gemstone cutting in Muang and Chiang Saen Districts in Phayao and Chiang Rai provinces respectively. The period of this study was from 1997 to 1999. The whole population including 124 production units in both sites were investigated.

The findings show that the government via Department of Industrial Promotion provided training to gemstone cutting industry in Phayao. Family production units were initiated and then expanded to close relations and others in the community. These individuals received blocks of soft gems from entrepreneurs in Bangkok. They, then, cut the gems and shipped them all back to the gem owners. As for Chiang Saen in Chiang Rai province, the main system was found similar to that of Phayao except for details in 3 aspects. Firstly, the training was conducted individually for each trainee. Secondly, local entrepreneurs not only received gemstone blocks from Bangkok, but from other contractors as well. Finally, the cutting places were arranged and managed formally like small factories where as those in Phayao were family-type.

The potentials for employment generation were pronounced due to expanding demand in domestic and export markets and entrepreneurs' investment interest. It is also possible to increase

skilled gems cutters. Furthermore, the findings showed increasing profits to local entrepreneurs and high income to the gems cutters. For the latter, the proportion of cutters earned less than 2,000 baht/month from their original jobs reduced sharply from 82% to 18% when earned from gemstone cutting.

However, employment in gems cutting was limited to those aged under 30. Therefore, other policy measures were required to take care of the retired workers if this industry was expand.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University